

Fullmäktige 15.09.2025

Fråga om genomförandet av förebyggande rusmedelsarbete i Esbo

Beredning och upplysningar:
Ikäheimonen Taru

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen som svar på Elli Keisteri-Sipiläs m.fl. fråga 19.5.2025 om genomförandet av förebyggande rusmedelsarbete i Esbo samt konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Elli Keisteri-Sipilä och 35 andra ledamöter lämnade 19.5.2025 en fråga om genomförandet av förebyggande rusmedelsarbete och om resurserna för arbetet. Följande frågor ställs:

1. Hur förverkligas det förebyggande rusmedelsarbetet i skolorna och läroanstalterna i Esbo i praktiken?
2. Hur mycket har Esbo stad budgeterat för förebyggande rusmedelsarbete?
3. Hur omfattande är budgeten och resurserna för det förebyggande rusmedelsarbetet i Esbo jämfört med de andra stora kommunerna, såsom Helsingfors och Vanda?
4. Hur följer Esbo upp och bedömer effekterna av det förebyggande rusmedelsarbetet i skolorna och läroanstalterna?

Svar på frågan

Sammanfattning:

- Förebyggande rusmedelsarbete är en del av grundskolans och gymnasiets läroplaner. I årskurserna 1–6 är ämnet en del av naturvetenskap och i årskurserna 7–9 bekantar man sig med ämnet inom hälsokunskap.
- Förebyggande rusmedelsarbete utförs i Helsingfors av sex personer och i Vanda av en person. I Esbo utgör personalresursen för arbetet en fjärdedel av en persons arbetsinsats.
- Esbo stad har budgeterat 60 000 euro för genomförandet av förebyggande rusmedelsarbete för år 2025. Med anslaget köper staden lektioner för elever i årskurs 5 och 8 samt för en årskurs i gymnasiet.

- Det förebyggande rusmedelsarbetet följs upp genom enkäten Hälsa i skolan, som genomförs av Institutet för hälsa och välfärd vartannat år.

I frågan beskrivs väl hurdan central roll det förebyggande rusmedelsarbetet har när det gäller att främja välfärd och hälsa i kommunerna. Enligt lagen (523/2015) är kommunerna skyldiga att ordna förebyggande rusmedelsarbete som en del av välfärdsplaneringen och -rapporteringen. I Esbo har skolorna och läroanstalterna en viktig roll i detta arbete.

1. Hur förverkligas det förebyggande rusmedelsarbetet i skolorna och läroanstalterna i Esbo i praktiken?

I skolorna och läroanstalterna i Esbo ingår förebyggande rusmedelsarbete i grundskolans läroplan. I årskurserna 1–6 är studieinnehållet om rusmedel, missbruksproblem och skyddande faktorer en del av naturvetenskap, där hälsokunskap utgör en del av innehållet. I årskurserna 7–9 är hälsokunskap ett eget läroämne inom vilket eleverna bekantar sig med temat. Även gymnasiets läroplan innehåller material om rusmedel.

I Esbo har skolornas förutsättningar att ge jämlik rusmedelsfostran stärkts för läsåret 2025–2026. I teamet för välfärd, hälsa och delaktighet har lektionerna inom rusmedelsfostran konkurrensutsatts i enlighet med bilaga E, det vill säga anbud har begärts av föreningarna. Ett tjänsteinnehavarbeslut om upphandlingen fattades 14.4.2025. Avtalet med EHYT rf, som vann upphandlingen, har undertecknats 9.6.2025. Lektionerna i rusmedelsfostran riktas till årskurserna 5 och 8 och till en årskurs i gymnasiet.

2. Hur mycket har Esbo stad budgeterat för förebyggande rusmedelsarbete?

Priset på avtalet om rusmedelsfostran är 60 000 euro, vilket vid budgetförhandlingarna har anvisats för genomförande av förebyggande rusmedelsarbete. Dessutom har personalresurser budgeterats för 0,25 årsverken.

3. Hur omfattande är budgeten och resurserna för det förebyggande rusmedelsarbetet i Esbo jämfört med de andra stora kommunerna, såsom Helsingfors och Vanda?

staden	folkmängd (31.12.2024)	Personalresur s /årsverke	Verksamhetsbudge t	övrigt
Esbo	320 931	0,25, sköts genom köpta tjänster	0 €, sköts genom avtal om köpta tjänster	budget för köpta tjänster 60 000 € för köp av lektioner i rusmedelsfostran
Helsingfors	684 018	6,00	20 000 €	innehåller kommunikation och verksamhetsmodellen PAKKA
Vanda	251 269	1,00	10 000 €	

4. Hur följer Esbo upp och bedömer effekterna av det förebyggande rusmedelsarbetet i skolorna och läroanstalterna?

För närvarande är den enda mätaren för uppföljning av förebyggande rusmedelsarbete enkäten Hälsa i skolan, som genomförs av Institutet för hälsa och välfärd vartannat år. De indikatorer som används för att följa upp användningen av rusmedel bland elever i årskurs 4 och 5, elever i årskurs 8 och 9, studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet och

studerande i årskurs 1 och 2 inom yrkesutbildning på andra stadiet omfattar följande teman:

- har testat tobaksprodukter eller e-cigarett
- använder tobaksprodukter eller e-cigarett dagligen
- använder snus dagligen
- använder rusmedel eller tobaks- och nikotinprodukter eller spelar penningsspel i oroväckande grad
- använder alkohol varje vecka
- använder alkohol i syfte att bli rejält berusad
- har testat cannabis
- har testat olagliga droger

I Esbo stads egen elevenkät, som genomförs årligen, följer man skolvis upp de bakomliggande orsakerna som kan leda till oskäligt bruk av rusmedel. Frågor som används för att reda ut detta är till exempel: "Jag känner mig trygg i skolan", "Jag mår bra i skolan", "Lärarna är intresserade av hur jag mår", "Jag har en trygg vuxen i skolan som jag kan tala med om jag vill" och "De vuxna i vår skola ingriper i mobbning".

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 226

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mykkänen Kai

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen som svar på Elli Keisteri-Sipiläs m.fl. fråga 19.5.2025 om genomförandet av förebyggande rusmedelsarbete i Esbo samt konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys Miten ennaltaehkäisevä päihdetyö toteutuu Espoon kouluissa ja oppilaitoksissa ja miten paljon työhön on budjetoitu

För kännedom